

Bánk bán

Katona József drámája
Szabó Máté rendezésében

II. Endre:

Farkas Sándor

Gertrudis:

Szirbik Bernadett

Bánk bán:
Lajos András

Melinda

Haza

„Nincs a
teremtésben
vesztes csak ő.”

A Miskolci Nemzeti
Színház előadása

Bemutató: 2024. 05. 27.
19:00

Nagyszínház

Katona József

BÁNK BÁN

II. ENDRE, a magyarok királya

GERTRUDIS, királyné

BÉLA,
ENDRE,
MÁRIA, } kisgyermekük

OTTÓ, Gertrudis testvéröccse

BÁNK BÁN, Magyarország nagyura

MELINDA, a felesége

SOMA, a fiacskájok

MIKHÁL BÁN,
SIMON BÁN, } Melinda bátyjai

Egy zászlósúr

PETUR BÁN, bihari főispán

MÝSKA BÁN, a királyfiak nevelője

SOLOM MESTER, ennek fia

BENDELEIBEN IZIDÓRA, türingiai leány

Egy udvornik

BIBERACH, egy lézengő ritler

TIBORC, paraszt

Farkas Sándor

Szirbik Bernadett

Kós Bence

Kónya Ferenc

Szegezdy Hédi

Simon Zoltán

Lajos András

Czvikker Lilla

Csicsatkó Gergő

Harsányi Attila

Böröcsök Olivér

Kokics Péter

Rózsa Krisztián

Fandl Ferenc

Feczesin Kristóf

Edvi Henrietta

Keresztes Sándor

Bodoky Márk

Gáspár Tibor

Rendező

Szabó Máté

Díszlet -és jelmeztervező

Bozóki Mara

A *Bánk bán* című előadás színhelyéül a Miskolci Nemzeti Színházat választottuk. Mivel Miskolc nincs túl messze lakóhelyünktől, ezért ha lehetőségünk nyílik, szívesen megnézzünk egy-egy darabot, tehát nem idegen, ismeretlen számunkra ez a színház, és a színészek, rendezők sem.

Miskolcon mindig is fontos volt a színjátszás. „Az egykori *Korona-fogadó kocsiszínjében majd a Sötétkapu melletti csizmadiaszín alkalmi színpadán fellépő Déryné és társai oly mértékben meghódították a várost, hogy a miskolciak megrémültek, amikor 1816-ban a társulat Kassára indult vendégszereplésre: vajon visszatérnek-e a színészek?*”¹ – olvashatjuk a színház honlapján. A színházat 1823-ban nyitották meg a mai Déryné utcában, a végleges épület pedig 1828-ra készült el. A teátrum tehát tavaly a 200. évadát kezdte meg, amelynek úgy gondoljuk, a *Bánk bán* című darab bemutatása egyik kiemelkedő eseménye lehetne, akár most, az évad végéhez közeledve is.

Ha alaposan megnézzük Katona József drámájának előadásait, akkor megfigyelhetjük, hogy gyakran valamilyen fontos történelmi eseményhez, változáshoz kötötték. Így volt ez Miskolcon is. 1956-ban a forradalom hajtóereje vitte színpadra a művet, Mészöly Tibor és Kazimir Károly rendezésében, a mű Bánkjai Nagy Attila és Györffy György voltak. Korábban pedig az 1947-es előadás március 13-án volt, *Bánk bánt* Bessenyei Ferenc játszotta.

Az előadás **rendezőjének** Szabó Mátét javasoljuk, aki jelenleg a színház művészeti vezetője, rendezője, zenés szakiránnyal. Eddigi rendezései több színházhoz is köthetőek (pl.: Eger, Pécs, Szolnok, Veszprém, Szeged). 2013-ban *Operácska – Bánk bán* címmel állította színpadra Erkel operáját magyarázatokkal kísérve, játékosan, a 9-14 éves korosztály számára. Ezért is választottuk őt rendezőnek, hiszen már van tapasztalata a *Bánk bán* szövegével, világával kapcsolatban, a zenei vonalat pedig be is tudja építeni az előadásba. Magánemberként is van kötődése a darabhoz, hiszen nagyapja, a korábban említett Kazimir Károly is megálmodta Katona művét a színpadon.

A **színészek** kiválasztásakor figyelembe vettük az eddigi szerepeiket. Próbáltunk elrugaszkodni attól a nézőponttól, mely szerint a *Bánk bán* szereplőit tipikusan egy-egy „színésztípushoz” kötik. Lajos András 2015-ben lett a Miskolci Nemzeti Színház társulatának a tagja. A *Feketeszárú cseresznye* című előadásban nyújtott alakításáért (Dusán) a miskolci közönségtől megkapta az év színésze elismerést. Jelenleg például a *Producerek*, a *La Mancha lovagja*, a *Csongor és Tünde* és *A tatárok Magyarországon* című darabokban játszik. Úgy gondoljuk, hogy eddigi alakításai, tehetsége, alkalmassá teszi *Bánk bán* karakterének megformálásához.

Szirbik Bernadett színművésznő 2003-ban szerződött Miskolcra. Szerepei széles palettán mozognak. A 2011/2012-es évadban Arthur Miller *Az ügynök halála* című drámájában és Spiró György *Elsötétítés* című színművében aratott nagy sikert. 2011-ben Domján Edit - díjat

---

¹ <https://mnsz.hu/hu/a-szinhaz>

kapott művészetének elismeréseképpen. Véleményünk szerint eddigi játéka alapján, drámai erejével emlékezetessé tehetné Gertrudis alakját.

Czvikker Lilla 2019-től tagja a Miskolci Nemzeti Színháznak. Számunkra legemlékezetesebb szerepe Irina, a *Feketeszárú cseresznye* című darabban, amelyben egy olyan szerb nőt alakít, aki nagyon tud szeretni, de gyűlölni is. Hisszük, hogy Melinda bőrébe is bele tudna bújni, átérezve tragikus sorsát.

Farkas Sándor megjelenésében a tartás, a nyugalom derűje figyelhető meg, mely jellemzők a magyarok királyának, II. Endrének is fontos sajátosságai. Simon Zoltánt Ottó, a csábító szerepére, Bodoky Márkot a kóbor lovag megformálására, Edvi Henriettát a szerelmes Izidóra alakítására találtuk megfelelőnek, Gáspár Tibort pedig Tiborcként tudjuk elképzelni.

A plakátra **idéztként** II. Endre szavait választottuk: „*Nincs a teremtésben vesztés csak ő*”. A dráma végén hangzik el, amikor a király belátja, hogy Bánk lelke összeomlott, s ettől nagyobb büntetést már ő sem szabhat ki rá. Úgy gondoljuk, hogy ez a mondat, amit Bánk korábban maga mond ki, jól kifejezi, összefoglalja azt a tragédiát, amin nem tud felülkerekedni. Plakátunk is jelzi azt a két „irányt”, amely közül választania kell. Bánknak, hasonlóan Hamlethez, egy erkölcstelen hatalommal szemben kellene helyreállítania a megbomlott értékrendet és igazságot. A törvényes út azonban járhatatlan, s ezzel saját értékrendje ellen cselekszik. Ezt érti meg a király is a mű végén. Azonban Bánk férj is. A család sérül meg, amely a nemzeti összetartozás legkisebb egysége. Melinda halálával Bánk teljesen összeomlik. II. Endre hasonló helyzetben van, mint Bánk: magánemberként és államférfiként is sérelmet szenvedett, de az ország békéjét előbbre helyezi, a hatalmat szolgálatként értelmezi. Többek között ezért is emeltük ki az ő szavait. Bánk végtelennek tűnő szenvedésén csak az isteni kegyelem segíthet.

Az előadás minden **korosztálynak** szólna, azonban bízunk abban, hogy a fiatalok, akik éppen tanulnak a drámáról, elmennek majd megtekinteni a darabot, hiszen valljuk be, nem könnyű megérteni első olvasásra a szöveget. Azt is reméljük, hogy Szabó Máté korábbi tapasztalatait felhasználva, Katona szövegét megtartva egy modern előadást tud rendezni Bozóki Mara díszletével és jelmezeivel, amit a tizenévesek is megértenek, s nem csak egy unalmas kötelező olvasmánynak tartják. Ahhoz, hogy minél több diák eljusson színházba, kedvezményes jegyeket adnánk az oktatási intézményeknek, akár külön, délutáni időpontokban, valamint előtte ráhangoló beszélgetéseket szerveznénk nekik, utána pedig közönségtalálkozót. Ezek az alkalmak életre szóló élmények a gyerekeknek. S ez lenne a cél.

Összességében tehát nagyon aktuálisnak tartanánk, ha a *Bánk bán* című előadást hosszú idő után láthatná a Miskolci Nemzeti Színház közönsége a 200. évad egyik bemutatójaként. Ehhez mind a helyszín, mind a színművészek és a művészeti munkatársak egyaránt adottak, a közönség pedig nyitott, és örömmel fogad minden premiért.